

24. veebruar 1990.

(1)

Austatud juri ümbruse inimesed!

Meie Elu siin Eestimaal on tänasel kevadisel talvapäeval paljugi teiditi kui aasta tugasi, rääkimata aegadeist kümme-kond aastat tagasi.

Siis ei olnud talonge ja ostukaarte, oli aegajaltki kaup, mida müüid hoopis jõe — oli aga sisemine ahistus, püütud liikumis- vabadusega vangi hirmutunne...

Laulupidudel tei hingekasutust ja pisaragi silma üksnes „Me usumea on minu arm, ei teda jäta ma“ — ja kees siis rahvas veel peesti tõusis... See oli ju tuli tuha all... Keel alles olevad sinimustvalged lipud olid kadunud, jõulute pidamine laiduväärseks mis mitte enamat kuulutatud, enamuse inimeste sidemed hoopis teie ees ja õpetusega mida ta sümboliseeris olid kaotatud...

Ja mis kõik veel...

Selle aasamba säilinud väärtuslike tekkide perdekohho traditsid üksikud, terveku taastamine aga ei saanud kõne allagi tulla, ja 24. veebruar tähistamine oli hoopis meel sügivaastane tegevus...

Tõsed olime me ise. Mina ise ka. Aasta-
kümnetepeetkune ideoloogiline rutim avaldas
paratamatult mõju - ja eks süngi - kellele kui
palju...

Täna on aga tõepoolest paljugi teisiti.
Märvin siin väikene avameelselt, võime
saada meeldivat ja vajalikku ja teie
selles osaleda kartmata, 5 meid - ära
viidakse...

Pärast poole sajandilist vaheaega saavad
just täna põlvseestlased ühete riigile nii
tavalist ja siiski vajalikku tugevust teha-
valdada vabalt endi hulgas esindajaid
rahva eleritu ja tuleviku asju arutama.

Täna tähistame iseseisvuspäeva. Järgneva
numbriga 72. Nüpaegu aastaid tagasi
raid napilt aastaks see päev sai olema.
Sis suruti väeständinud iseseisvus meha
enne tääne sis ida poolt tulnute väe ja
jõuga. Väimax vastu astusid eestimaa mehed
ja nende pojad relvaga. Vabadussõda
lõppes 70 a tagasi Tartu rahuga mis
lubas meil veel 20 korda iseseisva
riigina maastmas oma riigi sünnipäeva
pidada.

Aga võit Vabadussõjas tõikahjuna ka

väga palju nimesid maruortahvlitele 3
— enneaegset. Ka Jüri kihelkonnas. Ja
süü need on.

M. Under (Narve)

Nüüd mälestades seiskem palja päi!

Nüis võet meid meenutagem, ja nüis meile jäi.

Kõik kaotused ja surma vahesein —

See hoiab püsti meid; meid liidab püha lein.

Me mure - kodu - seiskem selle ees

kes elav müür, ni nooruk, raak, kus mees.

Arm selle mulla vastu rinnast rinda käib,
kus puhkab meie hõim, kus kasvab meie leib.

Meid palju võetud - süüri meile jäi

Me vahnus, au ning viha: seiskem püsti päi!

Nüüd põlvkonna inimused tahavad elada
inimväärsemat elu. Me oleme väga kaua
olnud mitteinimesed, meid on põlvri
süüetud, aga me tõusme uuesti püsti
ja nüüd oleme selga sirgu ajamas, sest
meie üritada tahetud hinge on puudu-
tanud vabadusesesin.

Vaadake meie sinnuvälget, taastatud
uusammast, tõendit piibli pekaajelisest
asast kultuurielus, nielgem praegusele
vabadus väljemale Tallinnas —